

รหัสโครงการ : RDG58A0020
ชื่อโครงการ : โครงการ “จัดตั้งศูนย์วิจัยและประสานงานเครือข่ายการศึกษาเชิงสห-
วิทยาการทางด้านวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อ
ร่วมงานเฉลิมพระเกียรติ 5 รอบ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี”
คณะผู้วิจัย : สุรัตน์ เลิศล้ำ และคณะ
หน่วยงาน : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
อีเมลติดต่อ : suratbrb@gmail.com
ระยะเวลาดำเนินการ : สิงหาคม 2558 - กรกฎาคม 2560

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับ
หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศอีก 11 หน่วยงานได้สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์วิจัยและ
ประสานงานเครือข่ายการศึกษาเชิงสหวิทยาการด้านวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เพื่อให้เกิดการดำเนินงานวิจัยและการพัฒนา รวมทั้งการให้การศึกษาแก่เยาวชน และเป็นส่วนหนึ่ง
ของกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ 5 รอบ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โดยพลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็น
องค์ประธานที่ปรึกษาติดตามศักดิ์ของศูนย์วิจัยฯและพระราชทานนามศูนย์วิจัยว่า “ศูนย์วิจัยสห
วิทยาการ เฉลิมพระเกียรติ 5 รอบ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” ทรงทำพิธีเปิดศูนย์วิจัยฯ อย่างเป็นทางการในวันที่ 16
พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 โดยมีกรอบการดำเนินงานและพันธกิจหลัก 4 งานดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์วิจัย : ศูนย์วิจัยเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนด้านนโยบายและการ
เผยแพร่จัดประชุม สัมมนาและจัดการอบรม เพื่อความเป็นเลิศและบูรณาการการศึกษาวิจัยเชิงสห
วิทยาการ รวมถึงการพัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ประยุกต์ แขนงต่างๆ ที่ใช้ในการสำรวจและ
กระบวนการวิจัย

ผลการดำเนินงาน

1.1 **ด้านนโยบาย** มีการประชุมหารือกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งในและภายนอก เพื่อวาง
แนวทางการดำเนินงานรวมถึงเครือข่ายทุนวิจัย เพื่อความเป็นเลิศในการพัฒนาองค์ความรู้ด้าน
วิชาการ การเผยแพร่สู่สาธารณชนทั้งภายในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

1.2 **จัดการประชุม** การจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการ รวมถึงการจัดการอบรม
เพื่อเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.3 **การจัดให้มีการสำรวจพื้นที่ศึกษาร่วมกัน** เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ
และองค์ความรู้ในมุมมองของแต่ละประเทศ

1.4 **การพัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ประยุกต์** โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่าย
พัฒนาเทคโนโลยีสาขาต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา
ประกอบด้วย ห้องปฏิบัติการสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์กราฟิกส์ และห้องปฏิบัติการ
อากาศยานไร้คนขับ (Drone)

2. งานวิจัยระดับภูมิภาค : ศึกษาวิจัย “วัฒนธรรมร่วม” บูรณาการการศึกษาวิจัยเชิงสหวิทยาการทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค อาทิ ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี มานุษยวิทยาและศิลปกรรม กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแขนงต่างๆ เกิดกลไกและองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพื้นที่ที่มีศักยภาพ อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ีระหว่างประเทศผ่านมิติการวิจัยและพัฒนา ภายใต้ผลการดำเนินงานโครงการวิจัย 3 โครงการ

ผลการดำเนินงาน

2.1 การศึกษาระบบการคมนาคมโบราณและเครือข่ายวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบคมนาคมโบราณในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมร่วมของภูมิภาค ผ่านระบบคมนาคมโบราณทางบกและทางน้ำ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกระบวนการสืบทอดอันสืบเนื่องจากระบบคมนาคมโบราณจากอดีตมาถึงปัจจุบัน

2.2 การศึกษาการแพร่กระจายของกลุ่มวัฒนธรรมรัฐเริ่มแรกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในพื้นที่ประเทศไทย : สามารถจัดจำแนกความซับซ้อนของชุมชนระดับเมือง ตามหลักฐานโบราณคดีทางกายภาพ รวมถึงการกระจายตัวของชุมชน พัฒนาการของเมืองที่มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น รวมถึงเส้นทางการแลกเปลี่ยนสินค้าและเส้นทางการค้าโบราณในประเทศและระดับภูมิภาค

2.3 การศึกษางานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ จากหลักฐานโบราณคดีและประวัติศาสตร์ปะ โครงการ “เทวรูปพระวิษณุในประเทศไทย”: เข้าใจความเป็นมาตลอดจนคติการสร้างและพัฒนารูปแบบศิลปะเทวรูปพระวิษณุในประเทศไทยและความสัมพันธ์ระดับภูมิภาค ตลอดจนเส้นทางการเผยแพร่ศาสนา การค้าและการคมนาคมโบราณทั้งในประเทศและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. สร้างและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายของภาคการวิจัยในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาความสัมพันธ์ของภาควิชาที่ได้มีการร่วมดำเนินการวิจัยร่วมกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน ให้เกิดเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เป็นตัวแทนด้านการศึกษาทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยศูนย์วิจัยฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานเครือข่ายที่เกิดขึ้น เพื่อทำให้เกิดการทำงานบนความร่วมมือของเครือข่ายวิชาการจากประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะนักวิชาการท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญ แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน และเครือข่ายระดับนานาชาติ

ผลการดำเนินงาน

3.1 เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านวัฒนธรรม ทั้งในประเทศและระดับภูมิภาค ที่สามารถทำงานวิจัยร่วมกัน สนับสนุนและส่งเสริมความเข้มแข็งของนักวิชาการในเชิงลึก ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับภูมิภาค และได้รับการยอมรับในระดับสากล

3.2 การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ รวมทั้งการถ่ายทอดความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาไปสู่เครือข่ายและนักวิชาการในระดับภูมิภาค อาทิ

- การสำรวจกรณีภัยพิบัติด้วยการใช้เทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ(Drone) การจัดทำแผนที่ที่ความละเอียดสูง ณ สหภาพเมียนมาร์ เมื่อเดือนสิงหาคม 2559

- การจัดอบรมการใช้ข้อมูลสามมิติและแผนที่ความละเอียดสูง แก่นักวิชาการและข้าราชการ กองโบราณคดี กระทรวงวัฒนธรรม ประเทศเมียนมา

- การสำรวจและพัฒนาข้อมูลสามมิติ พื้นที่แหล่งโบราณคดี เมือง Anh Khe สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

4. พัฒนาศูนย์เยาวชนระดับภูมิภาค โดยส่วนหนึ่งของศูนย์วิจัยจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการดำเนินการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนในประเด็นด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และจัดกิจกรรมเยาวชนพร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการขยายและถ่ายทอดองค์ความรู้ ไปสู่กิจกรรมเยาวชน ยุววิจัยที่จัดขึ้นเป็นระยะ กระตุ้นจิตสำนึกและช่วยพัฒนาศักยภาพของเยาวชน ผ่านกระบวนการวิจัย นอกจากนี้ยังสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น สำหรับเป็นศูนย์กลางชุมชนในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงชุมชนกับวิถีวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

ผลการดำเนินงาน

4.1 เกิดการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่กระบวนการยุววิจัยของเยาวชน เกิดศูนย์กลางในการดำเนินงานด้านเยาวชนกับวัฒนธรรมระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศในอนาคต รวมทั้งสามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและภูมิภาคในระดับมัธยม โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนวัดเขาศรีวิชัย อ.พุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมบันทายฉมาร์ จังหวัดบันเตียนเมียนเจย โรงเรียนกำปงเอนอเตียล จังหวัดกำปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา และระดับอุดมศึกษา Department of Archaeology, Yangon University สหภาพเมียนมาร์ ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

4.2 พัฒนาและสนับสนุนจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่น บ้านโคกตาด้วง ต.ทัพไทย อ.ตาพระยา จังหวัดสระแก้ว สำหรับเป็นศูนย์กลางชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงความเชื่อมโยงวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่จะสืบสานและอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป รวมทั้งพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

การดำเนินงานของศูนย์วิจัยฯ สามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ที่วางไว้ทุกประการจากความร่วมมือของหน่วยงานและสถาบันเครือข่ายทั้งในและภายนอก เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และการเผยแพร่ เป็นที่ยอมรับรวมถึงประโยชน์สู่สาธารณะ ทั้งในประเทศไทยและระดับภูมิภาค มาโดยตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

คำหลัก : สหวิทยาการ การคมนาคมโบราณ วัฒนธรรมร่วม ภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Project Code : RDG58A0020
Project Title : The proposal to establish research center and coordination office for Southeast Asia multi-disciplinary cultural study to celebrate HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's 60th Anniversary
Investigators : Surat, L. and others.
Organization : Chulachomklao Royal Military Academy, Thailand
E-mail Address : suratbrb@gmail.com
Project Duration : August 2015 – July 2017

Chulachomklao Royal Military Academy, Thailand Research Fund (TRF), and 11 institutes and agencies inside and outside of Thailand have been supporting to establish multi-disciplinary research and coordination center for Mainland Southeast Asian cultural study, with the objective to conduct research and development and provide education for young generation of Mainland Southeast Asia. This establishment is also a part of the HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn 60th anniversary celebration. HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn had kindly proceeded to open the research center on 16 November 2015.

The framework of the research center activities consists of:

1. Establishing the multi-disciplinary research center for cultural study with emphasis on research and development of related technologies such as geoinformatics development, UAV development, computer graphics etc. that can be applied by multi-disciplinary approach for cultural study. The proposed methodology should help to improve the interpretation for cultural research. The scheme of collaboration will try to utilize laboratories of partner institutes and agencies to jointly work together in multi-disciplinary scheme. The research center is also functions as the coordinator of the cultural research study consortium and also as regional youth center.

2. Conducting research on the main topic of "common culture" from international research teams in the region. By utilizing multi-disciplinary approach to support area-based study to identify the local community relation in the past of the region. These studies will enhance the relationship of countries in Mainland Southeast Asia from the research outcome. The topics of the research are as follow:

2.1 Common Heritage through Communication Networks Study

2.2 Cultural Relationship in Early Periods of Mainland Southeast Asia: case Study in Thailand

2.3 The Research Linking Culture through People and the Relationship between Religion, Art and Development: Vishnu in Thailand

3. Developing and support regional cultural research consortium through research network that has been working together since 2005 until present. The research center has the task to coordinate and maintain the cultural study research consortium that is established from related institutes and agencies.

4. Implementing of the center for youth education. The application of the archaeology, local history and culture knowledge, and applied science from the research is being utilized to educate the youth in the region, and to create international relations.

The operation during the 2 years period has been produced outcome as planned from the cooperation from all partners that have been support our research center.

Keywords : muti-disciplianary, ancient communication, common culture, Mainland Southeast Asia